

Гендерне виховання дітей дошкільного віку

Підготувала
Практичний психолог
Ватаманіца Л.В.

Культура статевої поведінки є результатом впливу стереотипів у сім'ї і найближчому оточенні дитини. За грамотного впливу дорослих у дитини формуватиметься адекватне ставлення до статевих відмінностей і ролей, стосунків між чоловіком і жінкою тощо. Дитина може ставити батькам і вихователям запитання про відмінності статей, походження дітей тощо.

На етапі раннього дитинства відбувається первинна ідентифікація, починає вибудовуватися статева самоідентичність. Статева самоідентичність (середньолат. *Indenticus* - той самий) - усвідомлення своєї належності до статі.

Отже, гендерне виховання - засвоєння знань про взаємини статей, формування культури статевої поведінки. Роль дорослого у формуванні психологічних основ статевого виховання дошкільників надзвичайно важлива. Провідне значення при цьому має сім'я і найближче оточення дитини, які виробляють стереотипи її поведінки.

До сучасних педагогічних технологій у гендерному вихованні дітей дошкільного віку відносимо: організовані заняття - групові та індивідуальні; етичні бесіди відповідної тематики; проблемні ситуації; прогнозування життєво значимих ситуацій; ігри; ситуації спілкування з дітьми; прогулянки, екскурсії; театралізовані розваги; самостійну діяльність дітей.

Пропоную здійснювати роботу дотримуючись таких принципів:

- активності - використання будь-яких ситуацій у житті дитини для формування у неї правильних установок, щодо своєї статі і вироблення відповідної рольової поведінки;
- реалістичності - формування реалістичного розуміння статевої диференціації;
- адресності - врахування не лише статі і віку дитини, а й її психічного та фізичного розвитку, соціального і культурного рівня;
- неперервності - послідовне врахування накопичених знань і соціального досвіду дитини, починаючи з раннього дитинства;
- правдивості - надання максимально правдивої інформації з урахуванням віку дитини та можливостей розуміння цієї інформації;
- довіри - базування відносин між дитиною та педагогом на довірі, яка можлива лише за умови серйозного ставлення педагога до інтересів дитини, її бажань та проявів статевої поведінки;
- моральної чистоти - виховання моральної особистості, у якій домінують індивідуальні якості дитини.

Узагальнюючи ідеї виховання хлопчиків та дівчаток, акумульовані гуманістичною педагогікою доходимо висновку, що статево-рольова поведінка дітей формуються у дитячому колективі.

Найбагатший досвід взаємодії з однолітками різної статі діти набувають у дошкільному закладі. І саме вихователі мають створити оптимальні умови для формування у дітей адекватної статево-рольової поведінки.

Перед вихователями стоять такі завдання:

- розширити вузьку смужку гендерних стереотипів та додати у неї інші фактори впливу;
- виховувати у дітей стійкий інтерес і позитивне ставлення до себе як об'єкта пізнання, до рідних, близьких людей, бажання бути приємним партнером у спілкуванні з ними;
- стимулювати самостійність, вміння здійснювати мотивований вибір, віддавати комусь/чомусь перевагу;
- розвивати емпатію як якість особистості – вміння відчувати і розпізнавати стан і настрій людей, поводитися відповідно до них, керувати своїми емоціями і поведінкою;
- збагачувати свої знання про свою сім'ю, рід, сімейні реліквії, традиції;
- ознайомлювати з основними функціями сім'ї як психологічної групи і соціального інституту, з розмаїттям соціальних ролей, їх особливостями тощо;

Отже, головне завдання вихователів - запропонувати дитині різноманітні видів людських якостей, діяльностей, іграшок, одягу, не керуючись своїми уявленнями про те, якими мають бути всі дівчатка чи хлопчики. Всі діти мають знати, що вони – унікальні особистості, які можуть мати різні риси характеру. І виконувати будь-які ролі в суспільстві – залежно від власного хисту та бажання, а не статі.